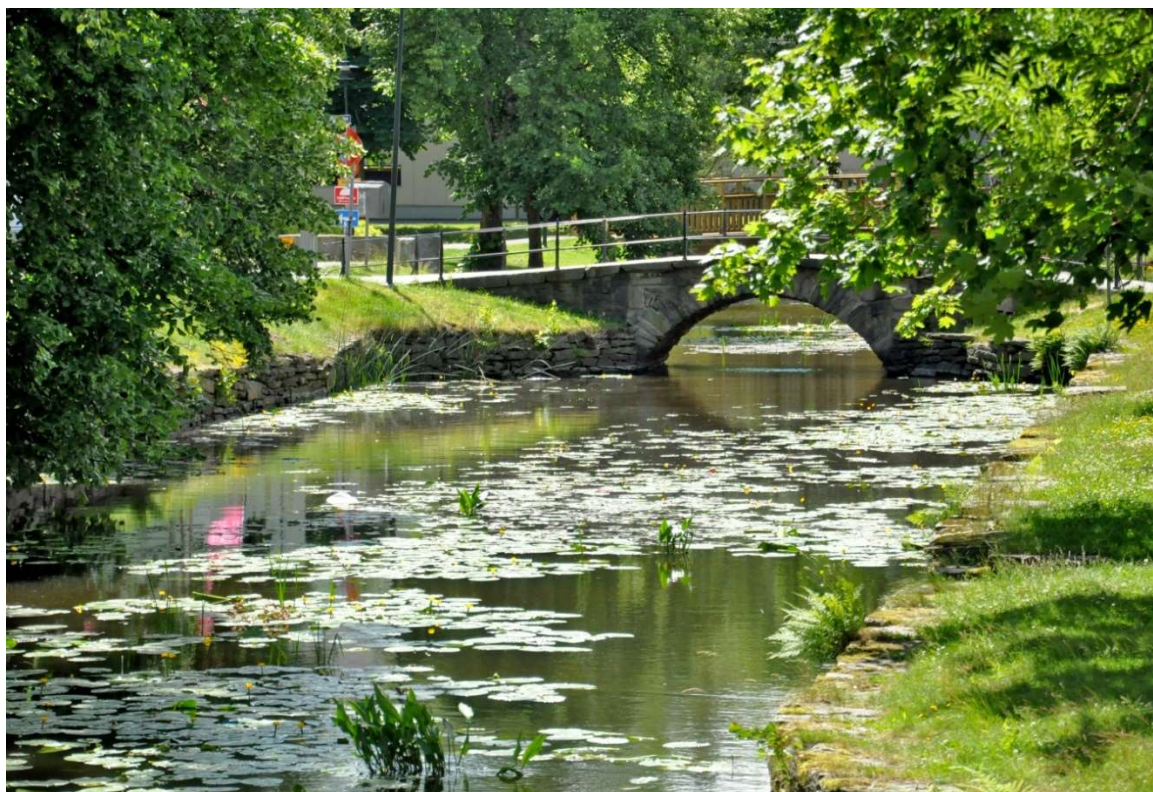

DAGVATTENSTRATEGI

Mål, strategier och ansvar för dagvatten inom Alingsås kommun

---

Typ av styrdokument: Strategi

Beslutande instans: Kommunfullmäktige

Datum för beslut: 2020-09-02, § 68

Diarienummer: 2020.057 SBN, 2020.276 KS

Gäller för: Kommunövergripande

Giltighetstid: 2025-12-31

Revideras senast: 2025-11-30

Dokumentansvarig: Kretsloppsavdelningen

Foto Jonas Dahl.

Väderkvarnen i Stora Mellby, en symbol både för bevarande av det gamla, för nytänkande och att nyttja naturen på ett hållbart sätt. Dagvattenhantering handlar på ett liknande sätt, både om att bevara och undvika skador på vår miljö och omgivning, såväl som att nyttja vatten som en resurs för att skapa en god livsmiljö

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Bakgrund	2
1.2	Syfte	2
1.3	Avgränsning	3
1.4	Underlag och framtagande av dagvattenstrategi	3
2	Dagvattenplanens sammanhang och innehåll	5
3	Övergripande mål för dagvatten i Alingsås	6
4	Strategier för dagvatten	7
4.1	Kommentarer till mål och strategier	11
5	Övergripande ansvarsfördelning	11
5.1	Kommunfullmäktige	13
5.2	Kommunstyrelsen	13
5.3	Samhällsbyggnadsnämnden	13
5.4	Miljöskyddsnämnden	14
5.5	Andra aktörer	14
6	Genomförande och kommunikation av dagvattenplanen	15
6.1	Genomförande	15
6.2	Kommunikation	16

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Dagvatten är ytligt avrinnande regn- och smältvatten från vägar, bostadsgårdar, parkeringsplatser, takytor och liknande. Bortledning av dagvattnet kan ge påverkan bland annat i form av grundvattensänkning, uttorkning av naturliga vattendrag och sättningar i marken, såväl som översvämningar och spridning av föroreningar till miljön.

Under de senaste decennierna har skyfall och översvämningar blivit allt vanligare, och prognoser visar att dessa i framtiden kommer bli än mer frekventa. I samband med skyfall, avrinner stora mängder vatten, ytligt och plötsligt inom samhället, vilket kan orsaka översvämning av byggnader och samhällsviktiga funktioner. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat Alingsås som ett område med betydande översvämningsrisk¹.

Alingsås stad växer och dagens stadsstruktur håller på att förändras. I samband med utveckling av staden finns en risk att tillgängliga ytor för hantering av dagvatten minskar rejält. För att möta extrema nederbördstillfällen och klimatförändringar krävs att förtätning och ny bebyggelse anpassas och utformas både för att begränsa och för att stå emot översvämningar. Betydelsen av planering och åtgärder för hantering av skyfall och översvämningar är stor, och är en fråga som flera parter i samhället behöver engagera sig i.

Alingsås har sedan 2001 haft en dagvattenplan. Planens övergripande syfte är att utgöra ett underlag och en vägledning för planering och hantering av dagvatten. Dagvattenplanen behöver uppdateras kontinuerligt för att hållas aktuell och för att ta tillvara ny kunskap, lagstiftning och andra förändrade förutsättningar². Vattenmyndigheten för Västerhavets vattendistrikt har i enlighet med EU:s vattendirektiv, ställt krav på kommunerna att utveckla dagvattenplaner, som ska bidra till att miljö kvalitetsnormer för vatten kan uppnås.

Inför denna revidering av dagvattenplanen har förutsättningar och behov utvärderats och en projektplan tagits fram. I samråd med projektets styrgrupp beslutades att Alingsås behöver ett övergripande strategiskt styrdokument för kommunens hantering av dagvatten.

Denna dagvattenstrategi har därför tagits fram och ingår som del 1 i dagvattenplanen³. Planens övriga delar, utgörs av del 2 riktlinjer samt del 3 åtgärdsplan.

1.2 Syfte

Dagvattenstrategin utgör ett gemensamt styrande dokument för dagvattenhantering i Alingsås kommun. Strategin riktar sig till politiker, tjänstemän, fastighetsägare, exploatörer med flera och ska skapa förutsättningar för en långsiktigt fungerande dagvattenhantering, med avseende på både rening

¹ Översyn av områden med betydande översvämningsrisk, enligt förordning 2009:956 om översvämningsrisker. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, publikation MSB1152- Januari 2018. Bedömningen avser både stigande vatten i vattendrag och kraftigt regn (skyfall)

² Senaste uppdatering gjordes 2011, och i samband med uppdatering togs även en dagvattenstrategi fram i avvaktan på omarbetning av dagvattenplanen.

³ Dagvattenplanen är i sig inget styrdokument utan ett samlingsbegrepp för de ingående styrdokumenterna dagvattenstrategi, riktlinjer samt åtgärdsplan

av dagvatten, dagvattensystemets skick, reglering av flöden och klimatanpassning, såväl som gestaltning i stadens miljö.

Dagvattenstrategin presenterar kommunens mål för dagvattenhanteringen vilka kompletteras av ett antal strategier. I dagvattenstrategin tydliggörs krav som ska ställas och vem som ansvarar för olika dagvattenfrågor. Dagvattenstrategin utgör således grunden för kommunens strategiska dagvattenarbete som beskrivs mer ingående i dagvattenplanens riktlinjer och åtgärdsplan.

Dagvattenstrategin ska främja samarbete inom och mellan kommunens förvaltningar.

1.3 Avgränsning

Dagvattenstrategin gäller för hela Alingsås kommun, för dagvatten i befintliga områden såväl som i nybyggnadsområden, i alla skeden från översiktsplanering till drift och underhåll av dagvattensystem.

Dagvattenstrategin innefattar även hantering av översvämning till följd av skyfall. Stigande vatten i sjöar och vattendrag till följd av långvarigt regn är inte direkt kopplat till dagvattenhantering och behandlas därför inte i strategin.

1.4 Underlag och framtagande av dagvattenstrategi

Dagvattenstrategin och övriga dagvattenplanedokument har tagits fram inom en projektgrupp med representanter från Kretsloppsavdelningens Projektenhet, Gatu- och parkavdelningen, Plan- och bygglovsavdelningen samt Miljöskyddskontoret. Projektgruppen har även samrått med Kommunledningskontoret, Vattensamordningsgruppen och med kommunens miljöstrateg.

Projektet har också innefattat en styrgrupp (avdelningschefer för respektive avdelning) med ansvar att besluta i övergripande frågor avseende projektets inriktning och prioriteringar.

Som underlag har projektgruppen använt sig av dagvattenlitteratur, lagstiftning och befintlig dagvattenplan för Alingsås. Projektgruppen har också inspirerats och haft erfarenhetsåterföring med andra kommuner. Sweco Environment AB har granskat och gett råd.

1.4.1 Allmänna Mål och riktlinjer

I **tabell 1.1** nedan anges globala, nationella, regionala och lokala mål som bedöms ha betydelse för dagvatten. Här kan bland annat noteras Naturvårdsverkets föreslagna etappmål för hållbar dagvattenhantering (2019-03-26). Målen i **tabell 1.1** har utgjort en del av grunden vid framtagande av mål för dagvatten, se **kapitel 3**.

Tabell 1.1 Mål och riktlinjer med anknytning till dagvatten

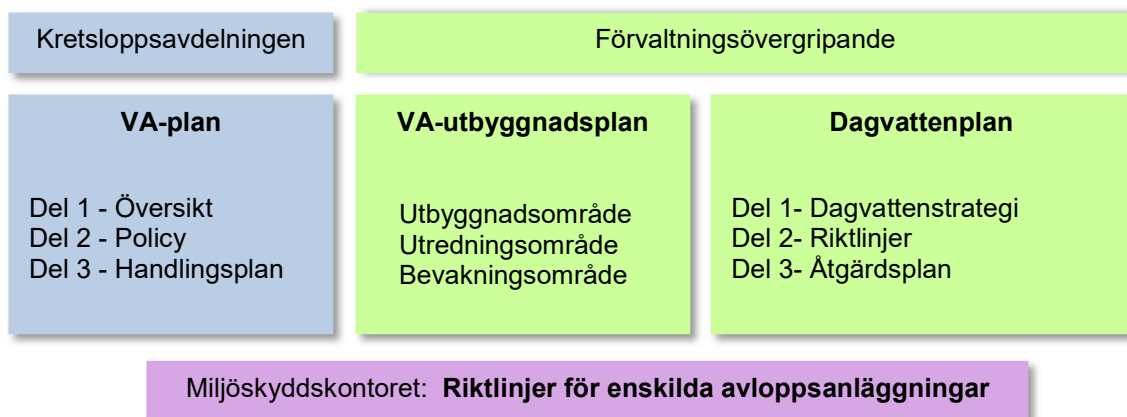
Globala mål	<ul style="list-style-type: none"> • Agenda 2030 och de globala målen • EU:s vattendirektiv
Nationella mål	<ul style="list-style-type: none"> • Sveriges miljömål och etappmål • Nationellt klimatanpassningsmål (prop. 2017/18:163).
Regionala mål	<ul style="list-style-type: none"> • Åtgärdsprogram för vatten enligt EU:s Vattendirektiv. • Regionala tilläggsmålen avseende ekosystemtjänster för Västra Götaland
Alingsås mål	<ul style="list-style-type: none"> • Alingsås miljömål 2020-2030 (Agenda 2030) • Alingsås kommuns policy för hållbar utveckling utifrån FN:s Agenda 2030 • Handlingsplan för god vattenstatus i Alingsås kommun

Översvämning p g a skyfall i augusti 2014. Uppdämt spillvatten samt yttlig avrinning orsakade källaröversvämningar och förstörda garage, ett betydande antal människor påverkades. Med rätt dagvattenlösningar kan vi bidra till att minska framtida översvämningar. **Foto** Kretsloppsavdelningen.

2 Dagvattenplanens sammanhang och innehåll

Samhällsbyggnadskontoret och Kretsloppsavdelningen samt Miljöskyddskontoret har följande styrdokument för planering och hantering av vatten- och avloppsfrågor.

Dagvattenplanen är i sig inget styrdokument utan ett samlingsbegrepp för de ingående styrdokumenten dagvattenstrategi, riktlinjer samt åtgärdsplan. I dagvattenplanens riktlinjer (del 2) beskrivs ovanstående och andra styrdokument med anknytning till dagvattenplanen. Nedan beskrivs dagvattenplanens huvudsakliga innehåll för respektive del¹.

¹ Alingsås dagvattenplan har tidigare bestått av tre delar: "Underlagsrapport", "Vägledning och riktlinjer för handläggning av dagvatten" och "Åtgärdsplan". Revidering görs enligt ovan.

3 Mål för dagvatten i Alingsås

Baserat på de allmänna målen och riktlinjer i **tabell 1.1**, mål för dagvattenplaneprojektet samt projektgruppens omvärldsbevakning, har följande mål för Alingsås dagvattenhantering tagits fram. Det övergripande målet för Alingsås dagvattenhantering lyder:

Övergripande dagvattenmål

"Alingsås dagvattenhantering är långsiktigt hållbar och bidrar till rena och livskraftiga sjöar och vattendrag, samt berikar Alingsås boende- och livsmiljöer"

Det övergripande målet ska ses som en strävan och en riktning att succesivt jobba mot. Med det övergripande målet som grund har sex specifika dagvattenmål för Alingsås kommun tagits fram:

Dagvattenmål

- 1. Minimera uppkomst av översvämningar och motverka skador och kostnader för de översvämningar som inte kan undvikas***
- 2. Begränsa och så långt som möjligt förhindra uttorkning av vattendrag samt påverkan på grundvattnets nivå till följd av dagvattenhantering***
- 3. Bidra till att kommunens yt- och grundvattenkvalitet kan uppnå god vattenstatus eller motsvarande vattenkvalitet***
- 4. Alingsås dagvattensystem är säkra, långsiktigt funktionella och bidrar till estetiska, hälsofrämjande livsmiljöer, samt till biologisk mångfald i både stad och natur***
- 5. Dagvattenfrågan är integrerad i stadens planering och underhåll, och har en tydlig ansvarsfördelning som främjar samarbete mellan stadens förvaltningar.***
- 6. Dagvattenhanteringens betydelse och funktion lyfts, tydliggörs och kommuniceras inom Alingsås kommun och samhälle***

4 Strategier för dagvatten

I detta kapitel redovisas strategier för att uppnå de sex dagvattenmålen. Förverkligande av mål ett till fyra och tillhörande strategier säkerställs huvudsakligen via tillämpning av dagvattenplanens riktlinjer (del 2), samt via genomförande av åtgärdsplanen (del 3). Mål fem och sex inklusive strategier, genomförs framförallt i och med framtagandet av dagvattenplanen samt genom fortsatt kommunikation och upprätthållande av denna.

Huvudstrategi

Bevara och skapa plats för vattnet, samt nyttja vattnets möjligheter för att skapa en god livsmiljö

Nedan anges strategier för respektive dagvattenmål:

Mål 1. Minimera uppkomst av översvämningar och motverka skador och kostnader för de översvämningar som inte kan undvikas

1. Genomför kartering av skyfall- och översvämning för Alingsås tätortsmiljöer.
2. Tillämpa översvämningssanpassning för dagvatten i alla skeden genom att inventera, reservera plats, planera och tillse att anpassningsåtgärder genomförs.
3. Planera staden med ett helhetsperspektiv så att lämpliga områden för hantering av dagvatten kan utnyttjas oavsett gränsdragning för detaljplaner.
4. Utforma och anpassa marknivåer och byggnader för att hantera extrem nederbörd så att risken för allvarliga skador på byggnader, infrastruktur och samhällsfunktioner minimeras.
5. Undvik bebyggelse i lågpunkter, instängda områden och i naturliga avrinningsstråk.
6. Tillse att det för extrema regn finns avrinningsvägar och översvämningssytor som kan fungera som tillfälliga utjämningsmagasin.
7. Fördröj dagvatten och tillämpa öppen avledning av dagvatten både inom fastighet och allmän platsmark
8. Begränsa så långt som möjligt andelen hårdgjorda ytor.

Mål 2. Begränsa och så långt som möjligt förhindra uttorkning av vattendrag samt påverkan på grundvattnets nivå till följd av dagvattenhantering

1. Utnyttja regnvatten/dagvatten som en resurs för bevattning.
2. Infiltrera så stor andel av regnvatten som möjligt inom kvartersmark genom vegetation och/eller genomsläpplig beläggning.
3. Låt takvatten så långt som möjligt infiltreras inom kvartersmark.
4. Anpassa byggnation efter lokala förutsättningar.
5. Undvik exploatering/bebyggelse i områden med marknära grundvatten som kommer att kräva varaktig dränering av mark och i instängda områden och lågstråk som saknar naturlig avrinning.
6. Ta hand om mindre regn inom eller nära fastigheten.

Mjörn, en vacker sjö med många naturvärden som bl a behöver skyddas från förorenat dagvatten. **Foto** Alingsås kommun.

Mål 3. Bidra till att kommunens yt- och grundvattenkvalitet kan uppnå god vattenstatus eller motsvarande vattenkvalitet

1. Rena förorenat dagvatten så nära utsläppskällan som möjligt.
2. Separera och rena det mest förorenade dagvattnet innan det blandas med renare vatten eller släpps ut i recipienten.
3. Föroreningar som inte kan renas inom kvartersmark ska så långt det är möjligt och ekonomiskt rimligt infiltreras, avskiljas eller brytas ned under vattnets väg till recipienten.
4. Tillse att det vid behov finns möjlighet att stoppa dagvattenflödet innan det når dagvattensystemet eller recipient.
5. Genomför regelbundet underhåll av Alingsås dagvattensystem samt regelbunden sopning av gator för att minska föroreningsspridning.
6. Arbeta aktivt för att separera dagvatten från spillvattensystemet och därigenom minska bräddning av spillvatten till recipienter.
7. Använd byggnads- och anläggningsmaterial som inte innehåller miljöstörande ämnen.

Mål 4. Alingsås dagvattensystem är säkra, långsiktigt funktionella och bidrar till estetiska och hälsofrämjande livsmiljöer, samt till biologisk mångfald i både stad och natur*Strategier för säkerhet och funktionalitet:*

1. Följ upp och övervaka utformning och byggnation av dagvattenanläggningar i bygglovs- och anläggningskedje.
2. Genomför regelbundet underhåll och kontroll av Alingsås dagvattensystem.
3. Säkerställ att skador såsom översvämning eller uttorkning av omgivande mark eller skador på byggnader eller infrastruktur inte sker.

Strategier för estetiska, hälsofrämjande livsmiljöer och biologisk mångfald:

1. Prioritera/välj eller utforma dagvattenlösningar som bidrar till både biologisk mångfald och estetiska värden.
2. Prioritera öppna, naturbaserade dagvattenlösningar framför tekniska lösningar.
3. Säkerställ att så stor andel som möjligt av kvartersmarken i kommunen är vegetationstäckt och/eller genomsläpplig för att maximera infiltration.
4. Bevara och skapa områden som utgör en naturlig buffert för dagvatten såsom låglänta stråk, vattendrag, våtmarker och grönområden.
5. Bevara och tillför växtlighet för att ta hand om och rena dagvatten.
6. Integrera dagvattenlösningar i parker, stadsmiljö och bostadsgårdar.

Forskning visar att dagvattendammar bidrar med biologisk mångfald, bl a med många arter av trollsländor. Foto Frank Johansson.

Mål 5. Dagvattenfrågan är integrerad i stadens planering och underhåll, och har en tydlig ansvarsfördelning som främjar samarbete mellan stadens förvaltningar.

1. Tillämpa avdelningsövergripande samarbete i enlighet med Alingsås dagvattenplan.
2. Säkerställ att det finns tillräckliga resurser med ansvar för dagvattenfrågor inom kommunens olika verksamheter så att Alingsås dagvattenplan kan genomföras.
3. Implementera dagvattenfrågan i tidigt skede och se till att den följs upp i alla skeden
4. Behandla ytligt avrinnande dagvatten som en gemensam samhällsplaneringsfråga.
5. Informera om ansvarsförhållanden i samband med kraftig nederbörd för att säkerställa snabba åtgärder.
6. Säkerställ kontinuerlig erfarenhetsåterföring och kommunikation avseende dagvattenfrågor inom kommunen.

Mål 6. Dagvattenhanteringens betydelse och funktion lyfts, tydliggörs och kommuniceras inom Alingsås kommun och samhälle

1. Kommunicera dagvattenplanen med berörda aktörer inom och utanför den kommunala organisationen och verka för att upprätthålla en kontinuerlig dialog och ett gott samarbete.
2. Tillämpa uppströmsarbete för att främja dagvattenåtgärder genom information och uppmuntran till verksamhetsutövare och fastighetsägare inom tätorten.
3. Kommunicera lyckade dagvattenlösningar i kommunens kommunikationskanaler externt och internt.
4. Synliggör dagvattenlösningar i den fysiska miljön för allmänheten.
5. Använd dagvattentaxa som styrmedel och incitament för rening och fördröjning av dagvatten

Öppen, grön hantering av takdagvatten i nedsänkt växtbädd. Dagvattnet renas och fördröjs innan avledning till dagvattennätet samtidigt som det används som resurs för bevattning av växter. **Foto Sweco Environment.**

4.1 Kommentarer till mål och strategier

Genomförande och tillämpning av strategier för att uppnå dagvattenmålen kommer kräva och innebära förändringar både gällande arbetssätt, ekonomiska medel och för stadens utformning. Några viktiga förändringar/konsekvenser noteras nedan.

- Dagvatten- och skyfallsfrågan kommer ta mer utrymme i planarbetet (framförallt ökad utredning och kvalitetssäkring¹)
- Hantering av dagvatten vid nybyggnation kommer att ske mer ofta i öppna, gröna system såsom dammar, diken, infiltration i grönstråk/planteringar, och mer sällan i ledningar och slutna underjordiska magasin. Öppna, gröna anläggningar bidrar till lägre flödestoppar, möjlighet att upprätthålla grundvattennivån och till rening. De öppna systemen har generellt sett högre kapacitet än nedgrävda ledningar vilket skapar mer robusta system vid skyfall. Förändringen ger synergieffekter i form av estetiska och hälsofrämjande livsmiljöer, ökad biologisk mångfald, renare vattendrag och sjöar m.m.
- Kostnader för rörledningar och annan underjordisk hantering av dagvatten kommer att minska, samtidigt som kostnader för anläggning och skötsel av öppna, blågröna lösningar kommer att öka.
- Åtgärder för förebyggande av översvämningar vid skyfall innebär kostnader, men i förlängningen mindre översvämningssproblematik och lägre kostnader för skador². Lösningar kan göras multifunktionella för att i huvudsak nyttjas för andra ändamål.
- Det kommer att behövas mer samarbete mellan kommunens berörda avdelningar och övriga aktörer, exempelvis vid planering av ombyggnation och förtätning av bebyggelse. Inom befintliga områden är dagvattensystemens kapacitet ofta begränsad och möjligheten att bygga nya system liten. Detta innebär risk för översvämning i form av att vatten blir stående på markytan eller trycks upp i lågt belägna brunnar. För att säkra dessa områden mot skadliga översvämningar behövs ett nära samarbete mellan olika parter.

5 Övergripande ansvarsfördelning

I Alingsås tillämpas ansvarsfördelning för dagvatten enligt **tabell 5.1**. Ansvarsfördelningen är i huvudsak baserad på branschorganisationen Svenskt Vattens "Policy och funktionskrav för samhällens avvattning" (*P110 Avledning av dag-, drän-, och spillvatten, Svenskt Vatten 2016*). Dimensionering av nya dagvattensystem ska enligt dagvattenplanens riktlinjer (del 2) följa dessa rekommendationer. Ansvarsfördelningen mellan VA-huvudman och kommunen illustreras i **figur 1**.

¹ Notera att denna förändring till stor del redan skett/pågår, vilket till merparten beror av skärpta utredningskrav från Länsstyrelsen (bl a baserat på EU:s vattendirektiv och nationella mål om klimatanpassning)

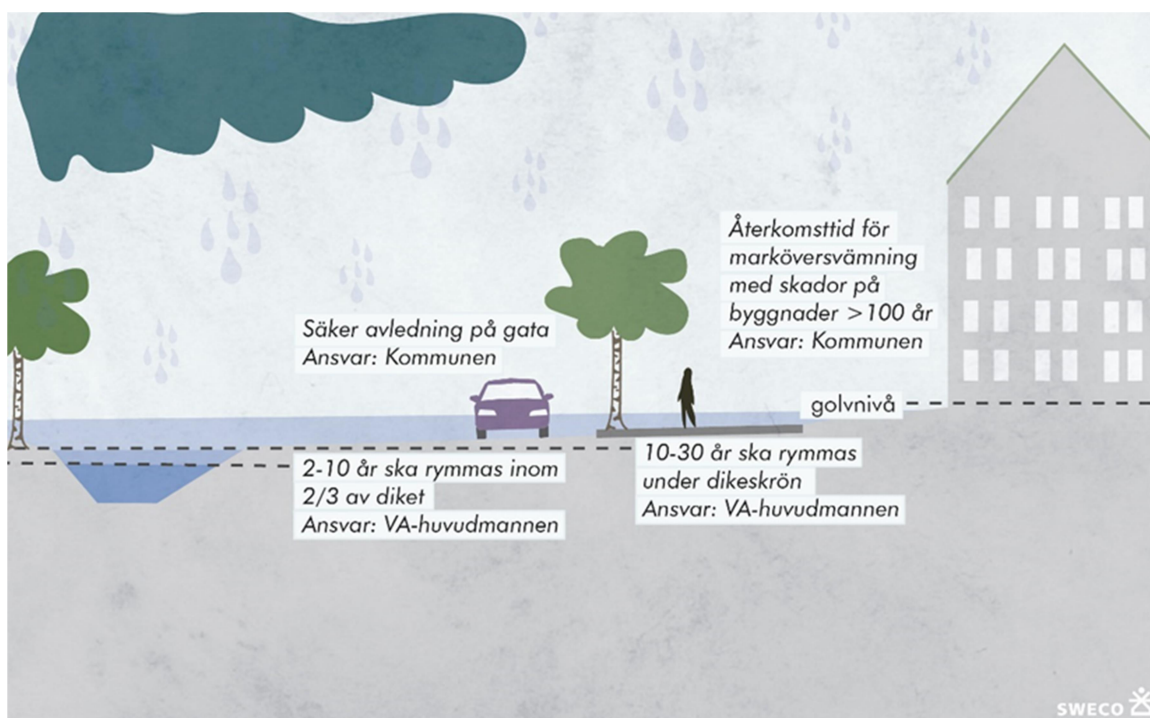
² I en vetenskaplig undersökning av skyfallshändelser i Malmö presenteras att "en tiondel så många skador rapporterades in till VA SYD och försäkringsbolag för området Augustenborg (där blågrön ombyggnad med gröna tak, dammar, träd och öppna dagvattensystem tillämpats) jämfört med kringliggande områden". Studien avser det stora regn som drabbade Malmö 2014 (kostnader på 600 miljoner kr) men samma reduktion i skador syns också vid större regnhändelser under perioden 2007–2015, dock inte före ombyggnaden. Sörensen, J., & Emilsson, T. (2019) Evaluating Flood Risk Reduction by Urban Blue-Green Infrastructure Using Insurance Data. *Journal of Water Resources Planning and Management*, 145(2).

Tabell 5.1 Övergripande ansvar för dagvatten

Funktion	Ansvarsområde
Fastighetsägare, Våghållare (kommun, statlig eller privat)	Ansvarar för dagvattnet inom den egna fastigheten och i dess omedelbara närhet. Utanför verksamhetsområde för dagvatten* innefattar ansvaret även avledning från den egna fastigheten till recipient. Ansvar för att uppfylla krav på hantering av dagvatten på kvartersmark och allmän platsmark vid ny- och större ombyggnation.
VA-huvudmannen	Ansvarar för att inom verksamhetsområde för dagvatten ta hand om dagvattnet från kvarters- och allmän platsmarks förbindelsepunkt.
Alingsås kommun (KF/KS delegerar ansvar)	Ansvarar för planläggningen av mark och vatten och att ny bebyggelse planeras så att den inte orsakar skada och inte tar skada av ytligt avrinnande vatten p g a regn med upp till 100-års återkomsttid eller mer.** Bedömer konsekvenserna vid en eventuell översvämning av samhällsviktiga verksamheter och planerar utifrån dessa så att funktionen kan upprätthållas vid en översvämning.

* Verksamhetsområde för dagvatten är ett geografiskt område inom vilket dagvattentjänst ordnats genom allmän VA-anläggning. Detta upprättas vanligen inom detaljplanelagda områden.

** Ett regn med 100 års återkomsttid är ett regn som statistiskt sett inträffar vart hundra år. Flöden som överstiger VA- huvudmannens juridiska ansvar, kommer vid fulla dagvattensystem att avrinna på markytan (se del 2 riktlinjer samt figur nedan). Vattnets väg styrs då av höjdsättningen vilken VA- huvudmannen saknar rådighet över. För samhällsviktiga verksamheter och funktioner kan en högre säkerhetsnivå behövas.

Figur 1 Illustration över höjdsättning och ansvar vid öppen dagvattenhantering utifrån Svenskt Vatten P110. Figuren är framtagen av Sweco. Detaljer i rörande dimensionering, ansvar beskrivs i del 2 riktlinjer.

Avledning av dagvatten direkt från hårdgjorda ytor till ledningar innebär höga flödestoppar i ledningssystemet och minskad grundvattenbildning i området. För att upprätthålla grundvattennivån och minska översvämningsrisken behöver dagvattnet fördröjas. Ansvaret för fördröjning av dagvatten vid ny/ombyggnation är i första hand fastighetsägarens (kommun eller privat):

Fastighetsägaren ansvarar för att fördröja dagvatten inom kvartersmark och allmän platsmark vid ny- och större ombyggnation*

Dagvatten från hårdgjorda ytor ska ledas till anläggning som infiltrerar och/eller fördröjer dagvatten**.

* När det inte är möjligt eller lämpligt att hantera/fördröja mindre regn inom en fastighet, kan VA-huvudmannen åta sig ansvaret att lösa detta inom kommunal mark

** Anläggningen ska ha en kapacitet motsvarande minst 12 mm nederbörd per kvadratmeter hårdgjord yta. I vissa fall behöver dagvattnet även särskild rening, se dagvattenplanens del 2, riktlinjer. Hårdgjord yta avser den del av ytan som bidrar till avrinningen av dagvatten, även kallat reducerad area.

Nedan beskrivs den övergripande ansvarsfördelningen inom kommunen och för övriga aktörer. I dagvattenplanens del 2 redogörs för en mer detaljerad ansvarsfördelning för olika aktörer och i olika skeden.

5.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige ansvarar för den övergripande samhällsplaneringen av mark och vatten i kommunen. Kommunfullmäktige visar genom antagande av denna dagvattenstrategi hur dagvattenfrågan ska hanteras inom kommunen.

5.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för den övergripande strategiska planeringen och för utredning och bestämmelser gällande säkerhet samt översvämningsanpassning med avseende på dagvattenhantering. Kommunstyrelsen har även ansvar för att informera om ansvarsförhållanden i samband med skyfall och långvarig nederbörd för att säkerställa snabba åtgärder.

Kommunstyrelsen är fastighetsägare för allmänplatsmark och ansvarar för projektering och utbyggnad av ny allmän plats inom exploateringsområden.

5.3 Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för detaljpaneläggning och är kommunens samordnande och verkställande organ för mark- och fastighetsfrågor, gällande detaljplaner och bygglov, VA, gatu- och parkfrågor samt avfallshantering. Samhällsbyggnadsnämnden gör den tekniska, ekonomiska och miljömässiga bedömningen av vart och hur dagvattnet ska fördröjas, renas och avledas, utifrån gällande lagstiftning och Alingsås kommuns dagvattenplan.

Samhällsbyggnadsnämnden tillser i samråd med Miljöskyddsnämnden och kommunstyrelsen att dagvattenfrågor beaktas under plan- och bygglovsprocessen men även vid anläggning och drift inom kommunal mark.

Samhällsbyggnadsnämnden förvaltar kommunens allmänna platsmark.

5.4 Miljöskyddsnämnden

Miljöskyddsnämnden bedriver tillsyn enligt Miljöbalken över de verksamheter som kan ge upphov till föroreningar, däribland förorenat dagvatten. Miljöskyddsnämnden bevakar och yttrar sig i plan- och byggprocessen där miljö- och hälsoskyddsfrågor eller andra frågor inom nämndens ansvarsområde berörs. Nämnden prövar också anmälan av nya eller ändring av befintliga dagvattenanläggningar. Miljöskyddsnämnden ansvarar för att samordna och driva kommunens arbete med vattenvårdsfrågor i enlighet med EU:s vattendirektiv.

5.5 Andra aktörer

Alla som bedriver verksamhet som kan ge upphov till dagvatten har ett ansvar att detta hanteras i enlighet med gällande lagstiftning och Alingsås dagvattenplan.

Alingsås kommun är väghållaransvarig inom större delen av Alingsås tätort och Ingared. För vissa större trafikleder genom Alingsås kommun är Trafikverket väghållaransvarig. Inom Sollebrunn, Västra bodarna och andra mindre samhällen finns enskilda vägföreningar. Väghållarens ansvar beskrivs ovan.

Kommunala och allmännyttiga bostadsföretag, kommunala industrifastighetsbolag eller andra med större fastighetsinnehav inom tätorten, ska känna till och medverka i arbetet att uppnå mål, riktlinjer och krav enligt Alingsås dagvattenplan.

Räddningstjänsten är remissinstans och granskare av plan-, bygglovs- och tillståndsärenden och ska uppmärksamma risken för utsläpp av förorenat vatten till/via dagvattensystem i samband med brand och olyckor.

Förutom att rena och fördröja vatten kan dagvattenlösningar bidra till estetiska och hälsofrämjande livsmiljöer, samt till biologisk mångfald (Dagvattendammar i Stadsskogen). Foto Kretsloppsavdelningen.

6 Genomförande och kommunikation av dagvattenplanen

6.1 Genomförande

Samhällsbyggnadsnämnden (SBN) har huvudansvaret för att dagvattenplanen beaktas i stadens planering samt vid anläggning och underhåll av dagvattensystemen. Det är i första hand genom användande av dagvattenplanens riktlinjer (del 2) som detta säkerställs. I sin planering ska SBN upprätta en tidplan för genomförande av åtgärder enligt dagvattenplanens åtgärdsplan (del 3).

Planens genomförande ska även säkerställas genom ett förvaltnings- och avdelningsöverskridande dagvattenforum inom kommunen. Inom detta forum ska planen följas upp och erfarenheter utbytas och dokumenteras inför framtida revideringar av planen. Forumet bör drivas av representant från Kretsloppsavdelningen.

Uppföljning och uppdatering av dagvattenplanen bör göras inom varje mandatperiod. Det är Kretsloppsavdelningen som ansvarar för att initiera och driva uppdateringsarbetet. Nästa uppdatering av planen avses ske 2025.

Öppen, grön hantering av dagvatten i Köpenhamns första klimatanpassade stadsområde, Tärsinge Plads. Här har 1000 kvm oanvänd asfalt omvandlats till en grön oas där dagvatten från ca 8000 kvm fördröjs. På så sätt frigörs utrymme i befintligt dagvattensystem vilket minskar risken för översvämningar i händelse av skyfall. Dagvattenanläggningen bidrar även med flertalet ekosystemtjänster till området. **Foto Sweco Environment.**

6.2 Kommunikation

Dagvattenplanen och dagvattenstrategin ska kommuniceras inom kommunen samt till allmänhet, fastighetsägare, verksamhetsutövare och andra berörda enligt följande punkter.

- "Dagvattenplanens dag- Öppet hus" i samband med planens antagande.
- Pressmeddelande.
- Utskick i mail till kommunens olika verksamheter samt större byggherrar/exploatörer och bostads- samt fastighetsbolag.
- Information på Alingsås kommuns hemsida och intranät.
- Information på kommunens sociala medier.
- Ett urval av Alingsås dagvattensystem ska fördes med informationsskyltar som översiktligt beskriver Alingsås dagvattenstrategi samt det aktuella systemets funktion (med koppling till mål).
- Använda näringslivsenhetens befintliga kanaler för att nå ut med dagvattenplanens budskap till så många som möjligt.
- Utskick och informationsmöte med större väghållare i exempelvis Sollebrunn och Västra bodarna.

Kommunikation av dagvattenplanen drivs av Kretsloppsavdelningen i samarbete med kommunikatör.